

заповнювала всю порожнину. В ході спорогонії вона набувала кулеподібної форми і розміщувалася частіше в центрі ооцисти. В ооцистах після повного дозрівання утворювались 4 спори еліпсоїдної форми та залишкові тіла. Препатентний та патентний періоди складали 5–6 днів.

Загалом, аналіз отриманих даних показав, що на кролефермі агрофірми ім. Слободяна та серед поголів'я кролів приватного сектору с. Іванківці еймеріоз набув значного поширення.

УДК 619:617–089:636.22/28.

ЛІСОВСЬКИЙ Микола, здобувач вищої освіти IV курсу спеціальності «Ветеринарна медицина»

Науковий керівник – **СТЕПАНОВ Олександр**, канд. вет. наук, доцент
Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»
м. Кам'янець-Подільський, Україна

ПОРІВНЯННЯ МЕТОДІВ ЛІКУВАННЯ ПАПІЛОМАТОЗУ У КОРІВ

У великої рогатої худоби серед новоутворень досить часто спостерігаються папіломи, які локалізуються на шкірі та дійках вимені. Особливу проблему складають саме папіломи дійок. Адже відомо, що навіть незначне ураження тканин дійки може призвести до розвитку субклінічного маститу [1]. Крім того, патологічно змінені тканини дійки часто ускладнюються тугодійкістю, що призводить до передчасного вибракування [2]. Проблема настільки важлива, що її дослідженню присвячено багато робіт науковців, які створили неофіційне об'єднання «Міжнародний клуб по проблемах дійок у корів (International Teat Club) [3].

Метою досліджень було встановити поширення папіломатозу у великої рогатої худоби, ступінь розповсюдження та частоту локалізації папілом у різних ділянках тіла хворих тварин та дати порівняльну оцінку ефективності двох методів лікування корів на папіломатоз.

Методика досліджень. Об'єктом дослідження були корови, хворі на папіломатоз та взята у них кров. Після проведення клінічного обстеження всі тварини були поділені на дві групи: дослідну та контрольну. По 8 голів у групі.

З метою лікування тварин дослідної групи використовували мазь проти папілом «Дермосал-Ф», яку наносили на уражені місця один раз на день.

Для лікування тварин контрольної групи використовували новокаїнотерапію. При цьому 1%-ний розчин новокаїну вводили внутрішньовенно один раз на добу в наростаючих дозах: 75, 100 і 125 мл (спосіб Нікітіна). Лікування продовжувалось три дні підряд. Разом з тим кожній з корів цієї групи двічі, з інтервалом в 5 днів було виконано надвименну новокаїнову блокаду 0,5%-ним розчином новокаїну по 100 мл на введення.

В обох групах поряд із застосованими методами, проводили хірургічне лікування, особливо в тих випадках, коли новоутворення були масивними або папіломи були на ниткоподібній ніжці.

Масивні пухлини видаляли хірургічним методом. Для цього після підготовки операційного поля, під новоутворення вводили 0,5% розчин новокаїну і за допомогою скальпеля видаляли пухлину, дефект тканин закривали глухим швом, і обробляли 5% спиртовим розчином йоду.

Одиничні пухлини невеликого розміру, як і папіломи на ниткоподібній ніжці видаляли безкровним методом – ніжку перев'язували тонкою лігатурою.

Починаючи з першого дня досліду за тваринами обох груп велося уважне спостереження. Щоденно визначали зміни, які відбувалися з неоплазіями та фіксували всі зміни загального стану підданих лікуванню корів.

У всіх піддослідних корів в 1-й день досліду, через 14 діб після його початку і в останній день спостережень (30 доба) брали кров для морфологічних та біохімічних досліджень. В цільній крові визначали вміст гемоглобіну гемометром Салі, кількість еритроцитів та лейкоцитів шляхом підрахунку в камері Горяєва.

Результати. У результаті проведених досліджень встановлено, що папіломатоз великої рогатої худоби широко розповсюджений в господарствах Кам'янець-Подільського району, тут найчастіше хворіють корови 1–2 лактації, телята і нетелі.

Масовому розповсюдженню папіломатозу, серед великої рогатої худоби сприяли наступні фактори: сумісне утримання здорових і хворих тварин, несвоєчасне лікування хворих тварин, різноманітне травмування поверхні тіла, незадовільні ветеринарно-санітарні умови утримання тварин а також зниження бар'єрної функції шкіри та слизових оболонок за рахунок недостатньої кількості в раціоні протеїну, каротину, мікроелементів і вітамінів.

У великої рогатої худоби найпоширенішою клінічною формою папіломатозу є шкірна форма – близько 3/4 всіх хворих страждають саме від цієї форми папіломатозу. Дещо рідше зустрічається змішана (13%) і генітальна форма захворювання (11%). Найчастіше папіломи локалізуються на шкірі вим'я та дійках, в ділянці шиї, плеча, вух та на слизовій оболонці зовнішніх статевих органів.

Застосування з метою лікування папіломатозу у корів внутрішньовенних впливань 1%-ного розчину новокаїну за способом Нікітіна та надвименної новокаїнової блокади за Логвиновим призводить до підвищення вмісту гемоглобіну, кількості еритроцитів та лейкоцитів у сироватці крові хворих в порівнянні з лікуванням лише за допомогою мазі «Дермосал-Ф».

При визначенні ефективності двох методів лікування папілом, більш ефективним виявився метод, з використанням новокаїнотерапії, який у порівнянні з застосуванням мазі проти папілом має вищу лікувальну ефективність і дає менше рецидивів.

Витрати на лікування хворої на папіломатоз тварини при використанні новокаїнотерапії менші ніж при застосуванні мазі проти папілом «Дермосал-Ф».

Література

1. Gleeson, D.E., William J.M., O'Callaghan E.J. Effect of teat hyperkeratosis on somatic cell count of dairy cows. *Intern. J. Appl. Res. Vet. Med.* 2018. V. 2 (2). P. 115–122.
2. Hamann J., Burvenich C., Mayntz M. Machine-induced changes in the status of the bovine teat with respect to the new infection risk. *Int. Dairy Federation Bull.* 2020. V. 297. P. 13–22.
3. Neijenhuis F., Klungel G., Hogeveen H. Recovery of cow teat after milking as determined ultraso-nographic scanning. *J. Dairy Sci.* 2021. V. 84. P. 2599–2606.

УДК 619.616.993.192.6

ЛОМНИЦЬКИЙ Віталій здобувач вищої освіти 5 курсу магістратури на базі ОС «Молодший спеціаліст» спеціальності «Ветеринарна медицина»

Науковий керівник – **БЕТЛІНСЬКА Т.В.**, асистентка

Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»

м. Кам'янець-Подільський, Україна

ЛІКУВАЛЬНО-ПРОФІЛАКТИЧНІ ЗАХОДИ ПРИ АСКАРИДІОЗІ КУРЕЙ

Лікування птиці при гельмінтозах спрямоване на звільнення від гельмінтів (дегельмінтизація) та нормалізації уражених органів і організму в цілому. Для дегельмінтизації використовують препарати: піперазин, альбендазол, фенбендазол, нілверм, мебендазол. Основним засобом боротьби за аскаридозу курей є хіміотерапія. В неблагонадійних господарствах курей дегельмінтизують щомісячно.

Для успішної боротьби с нематодозами і всупереч прояву побічної та перехресної стійкості необхідно мати набір антигельмінтиків різної хімічної природи і механізму дії.

Лікування птиці при гельмінтозах спрямоване на звільнення від гельмінтів (дегельмінтизація) та нормалізації уражених органів і організму в цілому. Для дегельмінтизації використовують препарати: піперазин, альбендазол, фенбендазол, нілверм, мебендазол.

Піперазин – високоефективний препарат при аскаридіозі курей. Для дегельмінтизації використовують піперазин сульфат, цитрат. Ці сполуки згубно діють на статевозрілі, преімагінальні та личинкові форми аскаридій. Застосовують препарат методом групового згодовування з комбікормом та у вигляді водного розчину. Дози піперазину курчатам 2-3 місячного віку – 0,1 грам; старшим 3-місячного і дорослим курам – 0,25 грам на голову